

THE SARUM RITE
Breviarium Sarisburiense cum nota.

Tome B.

Fasciculus 9.

Pagine 413-444.

Proprium de tempore.

In die sanctorum innocentium.

Edited by William Renwick.

HAMILTON ONTARIO.
THE GREGORIAN INSTITUTE OF CANADA.
MMVIII.

The Sarum Rite is published by The Gregorian Institute of Canada/L’Institut grégorien du Canada, c/o School of the Arts, McMaster University, 1280 Main Street West, Hamilton, Ontario, Canada L8S 4L8. The Gregorian Institute of Canada is affiliated with the School of the Arts, McMaster University.

The Sarum Rite is distributed over the internet through .pdf files located at:
www.sarum-chant.ca

This document first published January 1 2008.
Revised July 2008, October 2011, July 2022.

All rights reserved. This publication may be downloaded and stored on personal computers, and may be printed for purposes of research, study, education, and performance. No part of this publication may be uploaded, printed for sale or distribution, or otherwise transmitted or sold, without the prior permission in writing of the Gregorian Institute of Canada.

The Gregorian Institute of Canada/L’Institut grégorien du Canada is a charitable organization registered by the Federal Government of Canada.

www.gregorian.ca

© The Gregorian Institute of Canada, 2008.

¶ *Die sanctorum innocentium.*

Ad matutinas.

[*Quattuor pueri rectores in cappis sericis ad gradum chori dicant hoc*] ¹

Invitatorium. VI.i.

AS:67; 1519:78r; 1531:37v.²

1173.

E-ní- te * a-do-rémus Dó- mi- num. †Qui in

sanctis glo-ri- ó-sus est. Ps. Ve- ní- te. 30*.

1519:78r; 1531:37v.

Hymn.
III.

Anctó-rum mé-ri-tis. [742].

In j. nocturno.

AS:67; 1519:78r; 1531:37v.³

1. Ant.

I.i.

3035.

E-ródes vi-dens * qui- a il-lú-sus esset a ma-gis,

mi-sit in Béthle-em : et occí-dit omnes pú-e-ros qui
e-rant in e-a, et in ómni-bus fí-ni-bus e-jus.

Ps. Beátus vir. (j.) [12].

AS:67; 1519:78v; 1531:37v.⁴

2. Ant.

II.i.

1794.

Hris-tus * infans non despé-xit su-os co-e-tá-ne-os

mí-li-tes sed pro-vé-xit : qui-bus de-dit ante tri-umphá-re
quam loqui. *Ps. Quare fremuérunt. (ij.) [12].*

AS:68; 1519:78v; 1531:37v.⁵

3. Ant.

III.v.

1484.

R- ri-dé-bat * párvu-lus occi-só-ri glá-di- o, adjo-

ca-bá-tur infántu-lus nutrí-cis lo-co : attendé-bat lactens

percussó- ris hor-ró-rem. Ps. In Dómino confido. (x.) [19].

XV. Letámini in Dómino. [195].

[*Hac die ad omnes lectiones episcopus puerorum benedictionem dabit.*]⁶

¶ Severianus.

Elus quo tendat, quo prosíliat livor, invídia quo feráтур : Herodiána hódie patefécit immánitas. Que dum temporális regni emulátur angústias : etérni regis ortum mólitur extíngue. Heródes enim videns quia illúsus esset a magis : misit in Béthleem, et occídit omnes púeros qui erant in ea, et in ómnibus finibus ejus. Dolet impíetas se esse illúsam : dilátans se crudélitas furit. Fremit dolósitas se esse decéptam : et in se fraud revérsa collíditur. Heródes stridet, cadens ipse in láqueum quem teténdit : hinc iniquitátem quam condíderat evági-

¶ Lectio prima.

nat. De fide perfidie sumit arma : terréno querit furóre quem natum cé-litus non credit. Ad sinum matrum : míticum cogit castra. Inter úbera arcem pietatis oppúgnat. In téneris ubéribus ferrum durat. Lac fudit ántequam sanguinem : dat ante mortem sentire quam vitam, ténebras íngerit intrántibus lucem. Sic agit magíster mali, mínister doli, ire ártifex, invéntor scéleris, impietatis auctor, pietatis predo, inimícus innocéntie, hostis natúre : suis pejor, péssimus sibi. Quem Christus non ut eváderet : sed ne viderétur aufúgit. Tu autem.

Die sanctorum innocentium.

AS:68; 1519:78v; 1531:37v.⁷

1. Resp. VII.

7713. Ub al-tá-re * De- i audí-vi vo-ces occi-só-
 rum di-cén- ti- um. †Qua-re non de-fén- dis sanguí-
 nem nos- trum ? et acce-pé-runt di-ví-num respón- sum :
 adhuc susti-né-te mó-di-cum tem- pus, donec imple-
 á- tur núme-rus fra- trum ves- tró- rum.

7713a. Vi- di sub al-tá-re De- i á-ni-mas sanctó- rum
 prop- ter verbum De- i quod ha-bé-bant et cla-ra vo- ce
 di- cé- bant. †Qua-re non.

Lectio ij.

Heródes obsídens terrénum regnum : impúgnat celéste. Terrénis ínhyans írruit in divína : ipsámque pietátem omni impietáte insectátur. Audíerat natum regem destinátus ad scelus, ad piáculum promptus : parátus ad crimen. Causas innocéntie non requírit : jus ábnegat, confundit fasque nephásque. Cui nequítia est sodális, cui odiósá est équitas, iníquitas est semper amíca : qui cédbus vivit, qui se munit sanguine, qui crudelitátibus sevit, cui de timóre stat totum, de amore nichil constat. Heródes tunc cecus sic Christum gládiis querit : invéstigat [38r.] cruóre, crudelitáte rimátur. Succes-sórem timens : incéssit in auctórem. Premit innocéntes : volens innocéntiam deperíre. Innocéntis causam facit nocéntium⁸ crimen. Munus nati : natórum vertit in penam. Auctóris ortum : oriéntium mandat occasum. Negócium salvántis : salvandórum jubet esse discrímen. Quorum enim

lingua tácuit, óculi nichil vidérunt, nil audiérunt aures, manus nil fecérunt : apud Heródem solum quod nati sunt hoc fuit crimen. Christus futurórum préscius, cóncius secretórum, cogitatiónum Judex, méntium perscrutátor : quare deséruit quos sciébat propter se queréndos esse, propter se nóverat occidéndos ? Natus Rex celéstis, quare negléxit mílités innocéntie sue ? Coetáneum sibi quare contémpsit exércitum ? Quare cunábulis⁹ suis deputátas excúbias sic relíquit ? Fratres, Christus non despéxit suos mílités sed provéxit : quibus ante dedit triumpháre quam vívere, quos fecit cápere sine concertatióne victóriam, quos donávit corónis ántequam membris, quos vóluit virtútibus vícia preteríre, ante celum possidére quam terram. Premísit ergo Christus suos mílités : non amísit. Recépit suas ácias : non relíquit. Beáti quos natos martyrio vidémus esse : non século.

AS:68; 1519:79r; 1531:38r.¹⁰

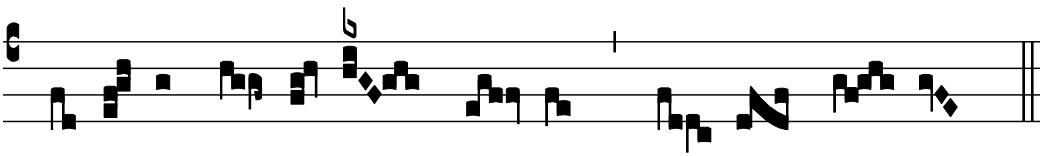
2. Resp.

IV.

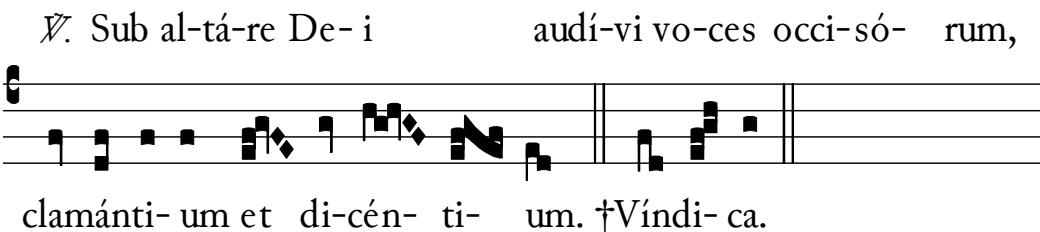

Ub throno * De- i omnes sancti cla-

7715.

7715a.

Lectio tertia.

Béati qui labóres in réquiem, in refigérium dolóres : meróres in gáudium commutárunt. Vivunt, vivunt. Quare vivunt ? Quia pro Christo meréntur occídi. Beáti ventres : qui portavérunt tales. Beáta úbera : que se tálibus infudérunt. Beáte láchrime que pro tálibus fuse : flétibus grátiam baptismátis contulérunt. Arridébat ígitur párvulus occisóri : gládio adjocabátur infántulus, nutrícis loco attendébat lactens percussóris horrórem. Matres tulérunt : quicquid et languórís éxitit et dolóris. Nam gládium filiórum pertránsiens membra ad matrum

corda devénit : et necésse est ut sint prémii consórtes, que fuérunt sócie passiónis. Non enim carébunt mártýris gáudio : martýrii láchrimas que fudérunt. Hoc loco atténdat áuditor, et intélligat martýrium non constáre per méritum : sed venire per grátiam. In párvulis que volúntas, quod arbítrium ubi cáptiva fuit et ipsa natúra ? De martýrio ergo demus totum Deo : nichil nobis. Víncere dyábolum, corpus trádere, contémnere víscera, torménta expéndere, lassáre tortórem, cápere de injúriis glóriam, de morte vitam, non virtútis humáne : sed múnneris est divíni.

Die sanctorum innocentium.

AS:68; 1519:79r; 1531:38r.¹¹

3. Resp. I.

G Ignus * a dig- nis lau- dá- tur. †Et ín- no-
cens inno-cén- ti- um. ‡Testimó-ni- o
compro-bá- tur. ¶ Accí-pi- unt e-nim a Chris-to
et ré-fe-runt : consequún- tur et reddunt. †Et ín-
no-cens. ¶ Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi- rí- tu
i Sancto. †Testimónio.

600580.

600580a.

I In ij. nocturno.

AS:68; 1519:79v; 1531:38r.¹²

4. Ant.
IV.i.

3952.

O-runt infántes * laudá-re De-um qui loqui non nó-
ve-rant : fi- unt pe-rí- ti lau-de qui fú-e-rant impé-ri- ti
sermóne. Ps. Dómine quis habitábit. (xiv.) [23].

AS:69; 1519:79v; 1531:38r.

5. Ant.
V.i.

2667.

- ri- gi-tur í- taque * in-fánci- um e-tas in lau-dem :
que de-lictó-rum non nó- ve-rat crimen. Ps. Consérva me. (xv.)

[25]_{i3}

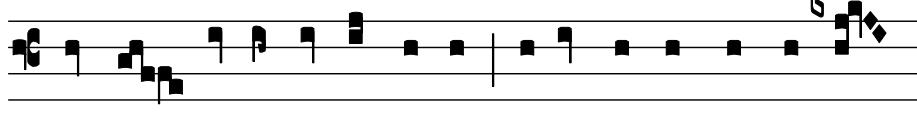
AS:69; 1519:79v; 1531:38r.

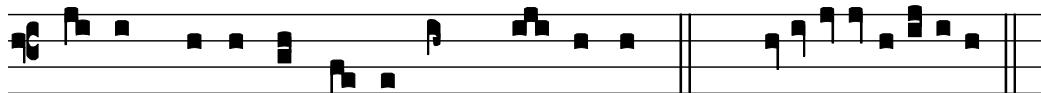

6. Ant.
VI.

2222.

Ignus * a dignis laudá-tur : et ínno-cens inno-cén-

ti- um testimó-ni- o compro- bá-tur. Ps. Dómini est terra.
(xxij.) [93].

¶. Exultent justi in conspéctu Dei. [195].

C Sermo beati Johannis episcopi. [Crisostomi. Serm. 31.] Lectio iiiij.

D Edicáтур novus ab infántibus sermo : in glóriam Dómini primam vocem apériunt innocéntes. Fiunt disérhti laude : qui fúerant¹⁴ impériti sermóne. Offerunt Dómino primítias lingue : novos oris ímmolant fructus, verbórum principia libant. Infántia enim, que per etátem loqui non pótérat : grátias Dei cum gáudio resonábat. Norunt laudáre Christum : qui loqui non nóverant. Fiunt perítii laude : qui fúerant imperítii sermóne. Osténdunt láudibus Dóminum : suffrágiis prédicant Christum. Fiunt intérea púeri sine magístro disérhti : docti sine doctóre, perítii sine eruditóre. Agnoscunt infántes Christum, prédicant Dóminum, non quem persuásio humána docuérat :

sed quem divínitas innocéntibus inspirábát. Cessant enim humána cum divína tractántur : quia humána ipsa prodésse non potérunt, nisi divinórum solátio sublevéntur. Necessé est enim terréna succúmbere, cum celéstia predícantur : naturália silére, cum virtútes loquúntur. Erígitur itaque infántium etas in laudem : que delictórum non nóverat crimen. Dignus a dignis laudátur : et innocens innocéntium testimónio predícatur. Accípiunt enim a Christo et reddunt, consequúntur et réferunt. [38v.] Uno enim témpore et qui déderat rēcipit : et qui accéperat, reddit. Uno inquam témpore sua Christo reddúntur : dum ejus laudes illi ab infántibus referúntur.

AS:69; 1519:79v; 1531:38v.¹⁵

4. Resp.

IV.

F-fu-dé-runt * sanguí-nem sanctó- rum ve-lut

6624.

Die sanctorum innocentium.

a-quam.   †In circú-i-tu Hie- rú-sa-lem : et non e-

6624a.   rat qui se- pe- lí- ret. *V.* Víndi-ca   Dómi-ne

sángui-nem sanctó-rum tu-órum qui   effú-sus est.

†In circú-i-tu.

Lectio quinta.

Iximus de laude innocéntium. Quid de lacténtium láudibus proferémus ? Quorum laudem inveníre non pójssumus : nisi eosípsos qui laudavérunt novérimus. Qui sint, ubi sint, quam nunc laudem intúlerint quero, qui loqui non norant ? Neque enim etas illa pótterat posse quod natúra non déderat : aut celebrári a tálibus pótterat quod institútio denegábat. Dicunt namque Dómino laudes : trucidáti ab Heróde lacténtes. Loquúntur sanguine : quod lingua non possunt. Passióne canunt : quod sermóne non norunt. Occisi prédicant : quod vivi non pótterant.

Nec novum quod dícitur ut innocens sanguis, aut Deo réferat laudes, aut suas índicet passiónes : cum Abel sanguis clamet ad celum, et occisórum ánime ab altári vociferéntur ad Deum. Cónculit infántulis martýrium laudem : quibus negáverat natúra sermónem. Lícuit sanguine clamáre : quibus narráre non licébat voce. Lícuit sanguine loqui : quibus lingua non lícuit. Miscent cum Dómino collóquia : quibus humána negáta sunt verba. Occísis autem innocéntibus istis : impléta sunt prophétie verba dicéntis, Vox in Rama audíta est fletus et ploratiónis Rachel

Die sanctorum innocentium.

flentis filios suos : et nóluit consolári | quia non sunt.

AS:69; 1519:80r; 1531:38v.¹⁶

5. Resp.

III.

S-ti sunt sanc- ti * qui passi sunt prop-ter te

7022.

Dómi- ne víndi- ca e- os. †Qui- a clamant ad

7022z.

te quo- tí-di- e. ⁊ Sub thro- no De- i

omnes sancti cla- mant : víndi-ca sán- gui-nem nos- trum.

†Qui- a clamant.

Lectio vj.

IN Ráchele duo divérsa conspicio : fletum, et consolatiónis contémptum. Sed condítio a matre deflétur : spe autem glórie, consolatio humána contémnitur. Pietatis afféctus in fléribus declarátur : sed pro occisórum glória, repúdium consolatióni indícitur. Pugnant enim in matre afféctus et fides : humánitas

cum devotíone decértat. Deflet humánitas : sed devótio consolátur. Lícuit enim matri humánitus flere : cui non lícuit consolatióne humánitus indígere. O beáta lacténtium glória : quibus cóntigit dedicáre martýria. Novos exércitus Christus probat : legíones lacténtes victória perpetráta corónat. Fiunt pro Christo victóres :

qui etáte fúerant coequáles. Fiunt inquam infántes sine certámine fortes : sine pugna victóres. Norunt víncere : qui non norunt pugnáre. Existunt victórie cómpotes : qui fúerant etáte imbéllies. Mercántur prémium martyrio, glóriam sanguine cóparant : etérnam vitam temporáli morte commútant. Nec tímuit illa etas mortem nec hórruit. Timére enim non pótuit : que timére non novit. Transmíttit infántes infans Christus ad celum. Offert nova exénnia Patri : primítias fructuum exhibet Genitóri.

Osténdit futúram fecundíssimam ségetem : dum in sémine tantam exhibet ubertátem. Cónculit hóstilis immánitas infántibus multis martyrium : dum infántem querit occídere Christum. Beneficium tríbuit cum occídít. Invíderet enim eórum glórie : si amáret. Sed álie sunt terréstres pugne : álie celéstes victórie. In prélio Christi moriéndo vívit, cadéndo súrgitur : victória per intéritum comparátur. Tu autem Dómine [miserére nostri].

AS:69; 1519:80r; 1531:38v.¹⁷

601509. 6. Resp. VIII.

O- runt * in-fán-tes laudá-re Dómi- num qui
loqui non nó- ve-rant. †Fi- unt pe-rí- ti lau- de.

601509a. #Qui fú- e-rant impe-rí- ti ser-

mó- ne. ¶ Lí-cu- it sángui-ne loqui qui-bus lingua

Die sanctorum innocentium.

non lí-cu- it : mis-cent cum Dómi-no collóqui- a, qui-bus hu-
 má-na ne-gá- ta sunt verba. †Fi- unt. X. Gló-ri- a Pa-tri
 et Fí-li- o : et Spi-rí- tu- i Sancto. ‡Qui fú- e-rant.

¶ In tertio nocturno.

AS:69; 1519:80v; 1531:38v.¹⁸

7. Ant.

VII.i.

I-cunt infántes * Dómi-no laudes tru-ci-dá- ti ab

2211.

He-róde : occí- si pre-dí- cant quod vi- vi non pó-te-rant.

Ps. Exultáte justi in Dómino. (xxxij.) [165].

AS:70; 1519:80v; 1531:38v.¹⁹

8. Ant.

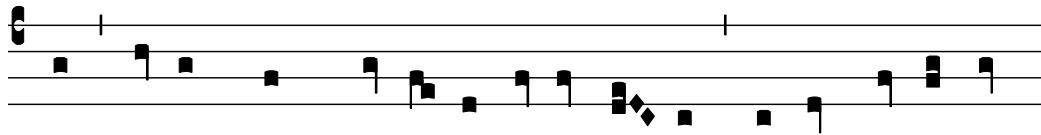
VIII.i.

I-cu- it * sanguine loqui qui-bus lingua non lí-cu-

3627.

Die sanctorum innocentium.

it, miscent cum Dómi-no collóqui- a qui-bus humá-na
ne-gá- ta sunt verba. *Ps. Benedícam.* (xxxij.) [166].

AS:70; 1519:80v; 1531:38v.²⁰

9. Ant.
IV.i.

5427. **V** Indi- ca * Dó-mi-ne sángui-nem sanc-tó-rum
tu- ó- rum qui effú-sus est. *Ps. Deus venérunt gentes.*
(lxxvij.) [254].

V. Justórum áime in manu Dei sunt.
R. Et non tanget illos torméntum malítie.

¶ *Lectio sancti Evangelii secundum Mattheum ij. [13-18].*

[39r.]

IN illo témpore,
Angelus Dómini appáruit in somnis Joseph, dicens, Surge et áccipe púerum et matrem ejus, et fuge in Egýptum : et esto ibi usque dum dicam tibi. Et réliqua.

*Omelia venerabilis Bede presbyteri.
vij. j. libri.²¹*

[*Verba Evangelii dicantur ab aliquo sacerdote in superpelliciis.* De morte

preciosa martyrum.]²²

IN preciosa mártirum Christi innocéntium morte : ómnium Christi mártirum preciosa mors est designáta. Quod enim párvuli occisi sunt : signíficat per humilitatis méritum, ad martyrii perveniéndum glóriam. Quod in Béthleem occisi sunt, et in ómnibus finibus ejus : osténdit non solum in Judéa unde ecclésie origo cepit, sed et in ómnibus ejusdem ecclésie finibus quacúnque

per orbem parte diffusa est, persecutiōnem sevitūram perfidórum, et piórum patiēntiam esse coronándam. Qui a bimátu occisi sunt : doctrína et operatiōne perféctos índicant. Qui vero infra : símplices vel ydiótas fidei tamen non ficte constántia fortes eque denúnciant. Quod illi quidem occisi sunt, sed Christus qui querebátur vivens evásit : insínuat córpora

quidem ab ímpiis posse périmi, sed Christum pro quo persecútio tota sevit, nullátenus eis vel vivéntibus vel occísis posse auférri : sed eos veráciter contestári, quia Sive vívimus Dómino vívimus, sive mórimur Dómino mórimur. Sive enim vívimus sive mórimur : Dómini sumus. Tu [autem Dómine miserére nostri].

AS:70; 1519:81r; 1531:39r.²³

7. Resp. VIII.

7021.

S-ti sunt sancti * qui non co-inqui-na-

vé- runt vesti-ménta su- a. †Ambu-lá- bunt me-

cum in al- bis qui- a digni sunt. ¶ Hi

sunt qui cum mu-li- é-ri-bus non sunt co- inqui-ná- ti :

vírgi- nes e-nim sunt. †Ambu-lá- bunt.

7021a.

Lectio octava.

Vaticínium autem Hieremíe quo dícitur Vox in Rama, id est in excélsis audíta est plorátus et ululátus, maniféste denúnciat luctum sancte ecclésie : que de injústa membrórum suórum nece gemit, non ut hostes gárrunt in vácum cédere, sed usque ad sólium ascéndere supérni júdicis, et sicut prothomártyris Abel, ita étiam sanguinem ceterórum mártirum de terra clamáre ad Dóminum. Quod Rachel plorásse filios suos dícitur, nec voluísse consolári quia non sunt : signíficat ecclésiam ploráre quidem sanctórum de hoc século ablacióñem, sed non ita velle consolári, ut qui séculum morte vicérunt, rursus ad séculi certámina²⁴ secum tolleránta

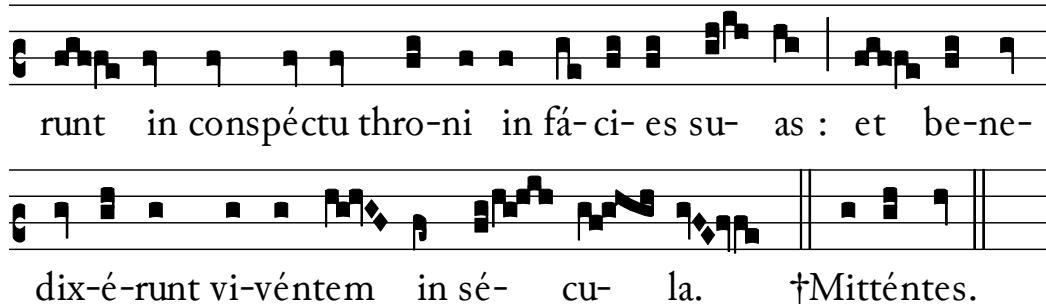
rédeant. Quia nimírum non sunt ultra revocándi in mundum, de cuius erúmnis semel evasérunt coronándi ad Christum. Per hoc quod Dóminus ne occiderétur ab Heróde sublátus est a paréntibus in Egíptum, datur exémplum fidélibus ne dúbitent rábiem persequéntium ubi opportúnus fúerit declináre fugiéndo : cum hoc Deum ac Dóminum suum fecíssse memínerint. Síquidem ipse qui erat suis preceptúrus, Cum vos persecúti fúerint in civitáte ista, fúgite in áliam : prius fecit quod precépit, fugiéndo hóminem quasi homo in terra, quem magis paulo ante monstrávit stella de celo.

AS:70; 1519:81r; 1531:39r.²⁵

6050. 8. Resp. VII.

- do-ra-vé- runt * vi-vén- tem in sé-cu-la se-cu-
ló- rum. †Mitténtes co-ró-nas su- as ante thronum
Dómi- ni De- i su- i. ⁊ Et ce-ci-dé-

6050b.

Lectio nona.

Quod occísis pro Dómino púeris, Heródes non longe post óbiit, et Joseph monénte ángelo púerum Jesum cum matre ad terram Israel redúxit : signíficat omnes persecutiónes que contra ecclésiam erant movénde, ipsórum persecutórum morte vindicáandas, eisdémque mulctátis persecutóribus pacem ecclésie dénuo reddéndam, et sanctos qui latúerant ad loca sua esse reversúros. Opórtet fratres charíssimi quia primítias mártirum hodiérna festivitáte venerámur, de etérra que in celis est mártirum festivitáte sédule cogitémus : eo-rúmque vestígia inquantum póssumus sequéndo, et ipsi ejúsdem festivitatis supérne partícipes exístere curémus (testánte Apóstolo) quia si sócií passiónum fuérimus, simul et consolatiónis érimus. Nec tam de morte eórum lugeámus : quam de justa palme perceptióne letémur.

Nam supérrna Hierúsalem que est mater ómnium hinc eos expúlsos mox in áliam vitam, óbviis letície minístris excépit : atque in gáudium Dómini sui perpétuo coronándos introdúxit. Stant modo (ut Johánnes dicit) ante thronum Dei coronáti : qui quondam [39v.] ante thronos júdicum terrenórum jacébant penis attríti. Stant in conspéctu Agni, nulla ratíone illic a contemplánda ejus glória separándi : a cuius hic amóre nec per supplícia potuérunt separári. Stolis fulgent albis, et palmas in mánibus habent : quia prémia in opéribus habent, dum córpora que pro Dómino omni penárum génere passi sunt dissipári, per resurrectiónem glorificáta recípiunt. Magna voce salútem Deo decántant : quia magna gratiárum actiōne récolunt, non sua virtúte, sed ipso auxiliánte, se tribulatiónum impugnántium certámina superásse.

Die sanctorum innocentium.

R. 9. Centum quadraginta. ut supra ad vesperas 403. : et dicitur hic cum sua prosa : et cum versu.

AS:70; Penpont:19v; 1519:82r.²⁶

¶ Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o, et Spi-rí- tu- i
Sanc-to. †I- de-o.

[¶ Hic in ecclesia Sarum dicatur prosa propter solennitatem puerorum : alibi vero in ecclesiis parochialibus dicatur tantum scilicet prosa ad vesperas, versiculus ad matutinas ubi non fit processio : tunc episcopus in sede sua incipiat Te Deum. [41].]²⁷

[Ante laudes.]

[Tunc episcopus ibidem dicat versiculi.]²⁸

¶ Justi autem in perpétuum.²⁹ {591}.

¶ In laudibus.

AS:71; 1519:82r; 1521:39v.³⁰

3032. 1. Ant. I.i.

E-ró-des i-rá-tus * occí-dit multos pú-e-ros : in

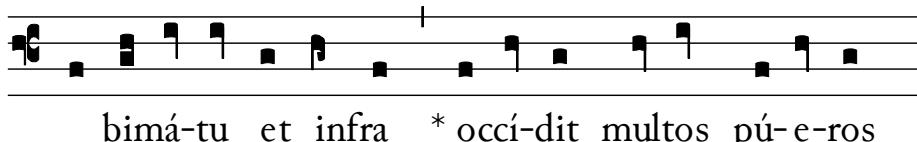
Béthle-em Ju-de ci-vi-tá-te Da-vid. Ps. Dóminus regnávit.
decórem. (xcij.) [45].

Die sanctorum innocentium.

AS:71; 1519:82v; 1531:39v.³¹

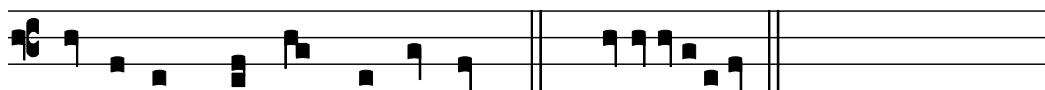
2. Ant.

II.i.

1187.

bimá-tu et infra * occí-dit multos pú-e-ros

He-ródes propter Dómi-num. *Ps. Jubiláte.* (xcix.) [46].

AS:71; 1519:82v; 1531:39v.

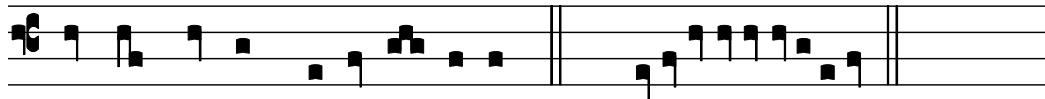
3. Ant.

II.i.

Ox in Rama audí-ta est * plo-rá-tus et u-lu-lá-tus,

5508.

Rachel plo-rans fí-li- os su-os. *Ps. Deus Deus.* (lxij.) [47].

AS:71; 1519:82v; 1531:39v.³²

4. Ant.

VIII.ii.

Ub thro-no De-i * omnes sanc-ti cla-mant :

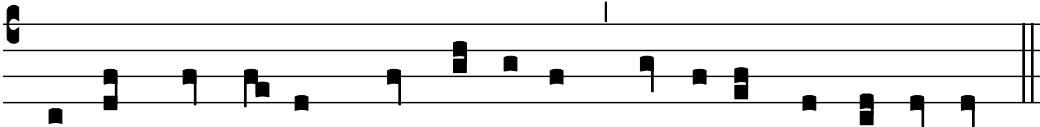
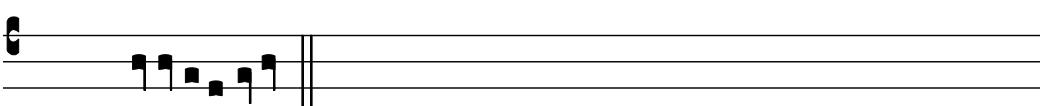
5039.

Víndi-ca ságui-nem nostrum De-us noster. *Ps. Benedícite.*
(Daniel iij.) [48].

Die sanctorum innocentium.

AS:71; 1519:82v; 1531:39v.³³

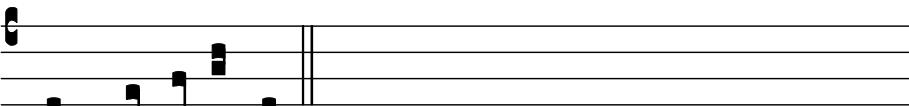
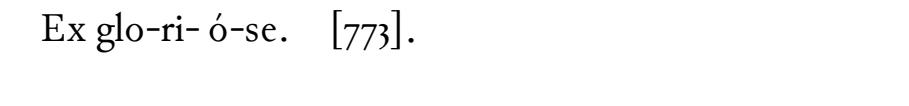
5. Ant. I.iv. AS:71; 1519:82v; 1531:39v.³³
 202891. Audes reddant * pú-e-ri ti-bi Rex Sá-ba- oth :

 qui per trophé- um per te factum, ex-últant inno-céntes.

Ps. Laudáte Dóminum. (cxlvij-cl.) [49].

Capitulum. Apoc. xiv. [1.]

 Idi supra montem Syon Agnum
 stantem : et cum eo centum
 quadragínta quátuor mília, habéntes | nomen ejus et nomen Patris ejus
 scriptum in frótibus suis.

AS:71.

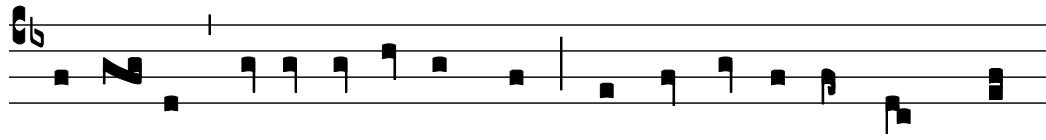
Hymn. III. AS:71; 1519:82v; 1531:39v.³⁴
 8386. Ex glo-ri- ó-se. [773].

V. Mirábilis Deus in sanctis suis. [192].

AS:71; 1519:82v; 1531:39v.³⁴

Ant. I.i. AS:71; 1519:82v; 1531:39v.³⁴
 3044. I sunt * qui cum mu-li- é-ri-bus non sunt co- in-

Die sanctorum innocentium.

qui-ná- ti, vírgi-nes e-nim sunt : et sequúntur Agnum quo-
cúnque í- e-rit. *Ps. Benedíctus. 52**.

Oratio. Deus cujus³⁵ hodiérna die. ut supra. 411.

Memoria de nativitate.

Ant. Nésciens mater virgo. 337.

¶. Benedíctus qui venit. 322.

Oratio. Concéde quésumus. 323.

Memoria de sancto Stephano.

*Ubi processio prius de eo facta fuerit : cum hac antiphona Lapidavérunt Stéphanum.
j. de laudibus. 362. ubi processio facta non fuerit : dicitur ant. Lápides torréntes. ij. de
laudibus. 362.*

¶. Justus germinábit. 365.

Oratio. Da nobis quésumus. 334.

Memoria de sancto Johanne.

Ubi processio de eo prius facta fuerit : cum hac antiphona Valde honorándus est. 372.

¶. Annunciavérunt. [672]. Oratio. Ecclésiam tuam. 372.

*Ubi vero processio facta non fuerit : dicitur ant. Hic est discípulus. j. de laudibus.
396. ¶. Valde honorándus. 372. Oratio. Ecclésiam tuam. 372.*

*Dictis memoriis : dicat episcopus puerorum benedictionem super populum, sicut et post
completorium supra dictum est. 409.*

¶ *Ad j.*

Ant. Heródes irátus. j. de laudibus. 430.

Ps. Deus in nōmine. (lij.) [95].

¶ *Ad iij.*

Ant. A bimátu. ij. de laudibus. 431.

Ps. Legem pone. (cxviij. iij.) [132].

Cap. Vidi supra montem. 432.

Responsoria et versus de communi plurimorum martyrum ad omnes horas dicuntur cum Allelúya. Et responsiones versuum sine Allelúya. dicuntur.

AS:71.³⁶

7065. Resp. VI.

E-támi-ni in Dómi-no et ex-ultá-te justi. †Alle-

7065a.

lú-ya al-le-lú-ya. ij. ¶ Et glo-ri- ámi-ni omnes recti corde.

†Alle- lú-ya. ¶ Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i

Sancto. Le-támi-ni.

[*Episcopus puerorum in sede sua ad omnes horas dicat orationem cum Dóminus vobíscum. et cum Benedicámus Dómino.*]³⁷

¶ *Ad vj.*

Ant. Vox in Rama. iij. de laudibus. 431.

Ps. Defécit. (cxviij. vj.) [141].

Die sanctorum innocentium.

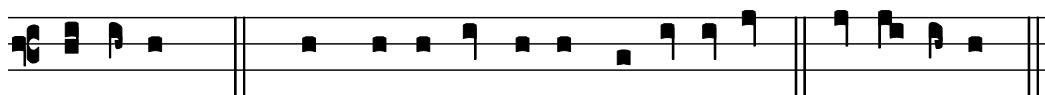
Capitulum. Apoc. 14. [4.]

LI sunt qui cum muliéribus non sunt coinqináti : vírgines enim sunt.

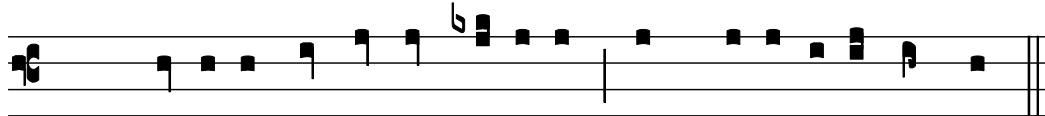
Resp.
VI.

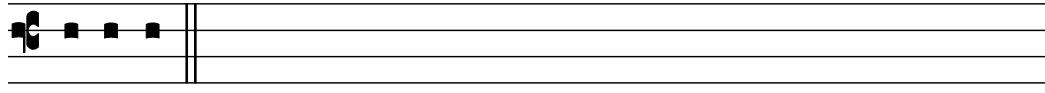
X- últent justi in conspéctu De- i. †Alle- lú- ya al-

le-lú- ya. ij. **V.** Et de-lecténtur in le-tí-ci- a. †Alle- lú- ya.

V. Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto.

Exúltent.

C Ad nonam.

Ant. Sub throno. iiiij. de laudibus. 431.

Ps. Mirabília testimónia tua. (cxvij. ix.) [150].

Capitulum. Apoc. 14. [4, 5.]

LI empti sunt ex ómnibus ³⁹ primítie Deo et Agno : et in ore

eórum non est invéntum mendácium.

Resp.
VI.

Ustó-rum á-nime in ma-nu De- i sunt. †Alle- lú- ya

6705.

6705a.

38

7055.

Die sanctorum innocentium.

7055a.

al-le-lú-ya. *ij.* *V.* Et non tangent il-los torméntum ma-lí-
ci- e. †Alle- lú-ya. *V.* Gló-ri- a Pa-tri et Fí-li- o : et Spi-
rí-tu- i Sancto. Justó-rum.

40

AS:72.

Hymn.

III.

Ex glo-ri- ó-se. [773].

8386.

V. Mirábilis Deus in sanctis suis. [192].

AS:72; 1519:83r; 1531:39v.

Ant.
I.v.

C-ce vi-di * Agnum stantem supra montem Sy-on :

2555.

Die sanctorum innocentium.

et cum e- o sanctó-rum mí-li- a : et ha-bé-bant nomen
e- jus et nomen Pa- tris e- jus scrip- tum in
frón-ti-bus su- is. Ps. Magníficat. 53*.

Oratio. Deus cujus hodiérna. 406.

Memoria de nativitate.

Ant. Virgo verbo. *ut supra.* 338.

XV. Verbum caro. 305.

Oratio. Concéde quésumus. 323.

Memoria de sancto Stephano.

Ubi processio prius de eo facta fuerit : cum hac ant. Lápides. *ij. de laudibus.* 362. *ubi vero processio facta non fuerit : dicitur ant.* Adhésit áнима. *ijj. de laudibus.* 363.

XV. Glória et honore. [687].

Oratio. Da nobis quésumus. 334.

Memoria de sancto Johanne.

Ubi processio de eo prius facta fuerit : cum hac ant. Hic est discípulus ille. *j. de laudibus.* 396. *ubi vero processio facta non fuerit : dicitur ant.* Hic est discípulus meus. *ij. de laudibus.* 396.

XV. Valde honorándus. 372.

Oratio. Ecclésiam tuam. 372.

Die sanctorum innocentium.

Postea accipiat cruciferarius baculum episcopi [puerorum]⁴¹ : et cantet ant. Princeps ecclésie. sicut ad primas vesperas. 407.

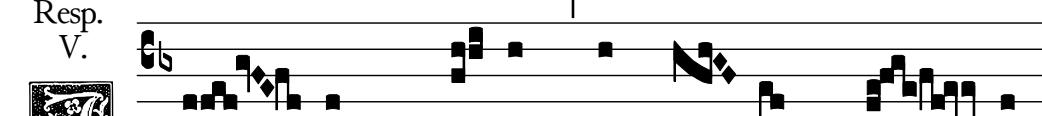
Similiter et episcopus puerorum benedicat populum supradicto modo. Et sic compleatur officium puerorum hujus diei.

[*Processio ad altare sancti Thome martyris.*]

Tunc eat processio ad altare sancti⁴² Thome martyris habitu non mutato, absque cereis in manibus : cantando responsorium cantore incipiente.⁴³

SP:15v; 1519:83v; 1531:39v.⁴⁴

Resp. V.

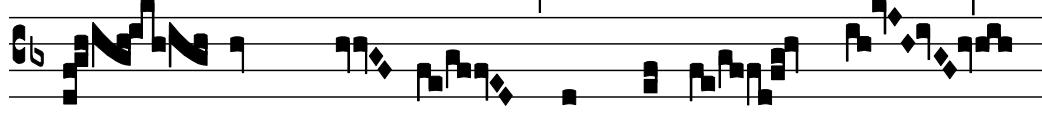

A- cet * gra-num opprés-sum pá- le-

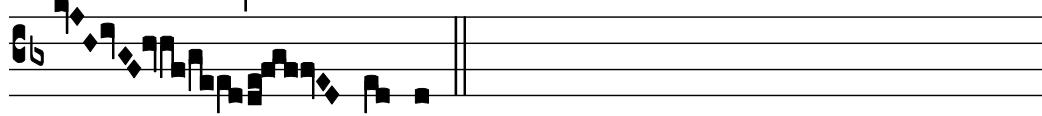
601260.

a : Jus-tus ce-sus pra-vó-rum frá-me-a.

†Ce-lum do-mo cómmu-tans lú-

te-a.

[*Tres clerici dicat versum.*]⁴⁵

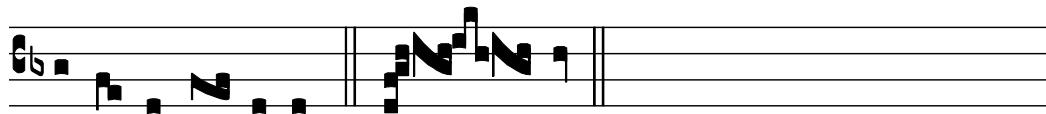

V. Ca-dit custos vi-tis in ví-ne-a : Dux in cas-tris,

601260a.

[40r.]

Die sanctorum innocentium.

cultor in á- re-a. †Ce- lum.

Deinde dicatur prosa ab omnibus qui volunt in superpelliciis coram altare.

1519:84r; 1531:39r.⁴⁶

Prosa.

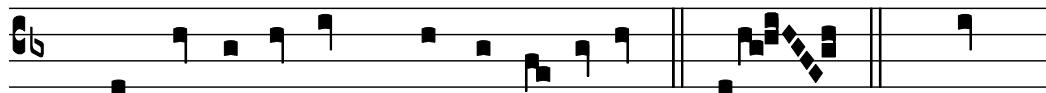
V.

601260Pa.

Langat pastor in tu-ba córne-a. **A.**

*Chorus respondeat cantum prose post unumquemque versum super litteram **A.***

V. Ut lí-be-ra sit Chris-ti ví-ne-a. **A.** **V.** Quam

assúmpsit sub carnis trá-be-a. **A.** **V.** Li-be-rá-vit

cru-ce purpú-re-a. **A.** **V.** Advérsa-trix o-vis erró-

ne-a. **A.** **V.** Fit pastó-ris ce-de sanguíne-a.

A. **V.** Pa-viménta Chris-ti marmó-re-a. **A.**

Die sanctorum innocentium.

V. Sacro ma-dent cru-ó-re rú-be-a. A.
 V. Martyr vi-te do-ná-tus láure-a. A. V. Ve-lut
 gra-num purgá-tum pá-le-a. A. V. In di-ví-na trans-
 fér-tur hórre-a. †Ce- lum. V. Gló-ri- a Pa-tri et
 Fí- li- o : et Spi- ri- tu- i Sanc- to. †Ce- lum.

[¶ *Et notandum est quod per totum annum non cantatur hec prosa nisi tantum in hac processione et ante missam in processione si dominica fuerit.]*⁴⁷

Ad hanc processionem non dicatur Glória Patri. sed dum prosa canitur thurifex sacerdos altare : deinde imaginem beati Thome martyris et postea dicat modesta voce versum, Ora pro nobis beáte Thoma. 462.

[Orémus.]⁴⁸

Oratio.

D Eus pro cuius ecclésia gloriósus póntifex Thomas gládiis impiórum occúbuit : presta quésumus ut

omnes qui ejus implórant auxílium, petitionis sue salutárem consequántur effectum. Per.

In redeundo dicitur R̄. vel antiphona de sancta Maria.

Die sanctorum innocentium.

Ubi vero non fit processio de sancto Thoma : tunc fiat in primis de eo memoria ante memoriam de nativitate cum hac antiphona.

AS:72; 1519:84v; 1531:40r.⁴⁹

203776. Ant. I.v.

As-tor * ce- sus in gre-gis mé- di- o, Pa- cem

e- mit cru- ó-ris pré- ci- o : O le-tus do- lor in tris-ti

gáu-di- o, Grex respí-rat pastó- re mórtu-o, Plangens

plau-dit ma- ter in fí-li- o, Qui- a vi- vit victor sub

glá-di- o. Amen.

ꝝ. Ora pro nobis beáte Thoma. 462.

Oratio. Deus pro cuius ecclésia. 440.

[*Memoria de nativitate ant. Virgo verbo. 338. versiculus Verbum caro. 305.*

Oratio ut supra. 323.

Deinde de sancto Stephano ant. Adhésit ánima. 363. ꝝ. Glória et honore. [687].

Oratio ut supra. 334.

Deinde de sancto Johannes ant. Hic est discípulus meus. 396. ꝝ. Valde honorándus. 372. Oratio ut supra. 372.]⁵⁰

Die sanctorum innocentium.

C He sequentes antiphone dicantur ad memoriam de innocentibus per octavas quibus dictis dicantur antiphone de laudibus : et postea de nocturnis [hoc modo].⁵¹

AS:72; 1519:84v; 1531:40r.⁵²

Ant.

I.v.

A-vé-runt * sto-las su- as : et cándi-das e- as fe-

3602.

cé-runt in sángui-ne Agni. Amen.

AS:72; 1519:84v; 1531:40r.⁵³

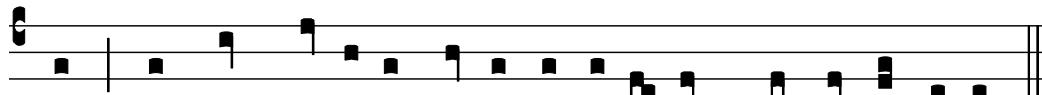
Ant.

IV.i.

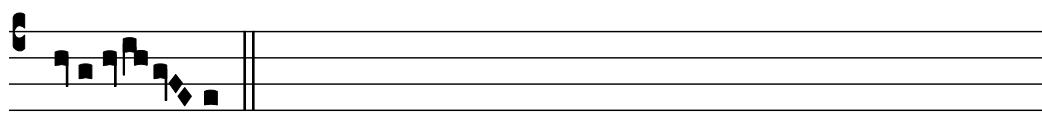

Mbu-lá-bunt * me-cum in albis quó-ni- am digni

1364.

sunt : et non de-lébo nómi-na e- ó-rum de libro vi-te.

Amen.

AS:72; 1519:85r; 1531:40r.⁵⁴

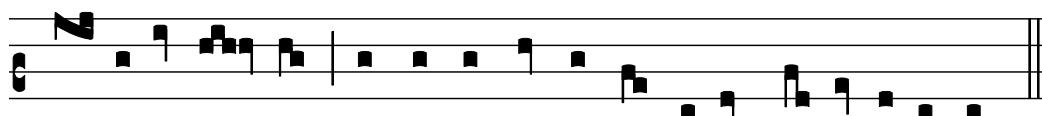
Ant.

VIII.ii.

Antá- bunt sancti * cánti-cum no-vum ante se-dem

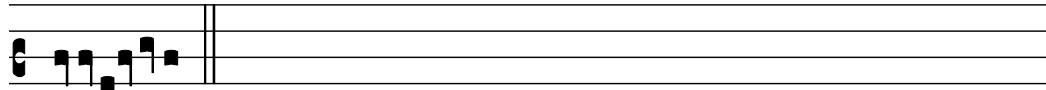
1759.

De- i et Ag- ni : et re-so-ná-bat ter-ra in vo-ces e- ó-rum.

Die sanctorum innocentium.

Amen.

In festo sanctorū innocentū. Fo. lxxvij.

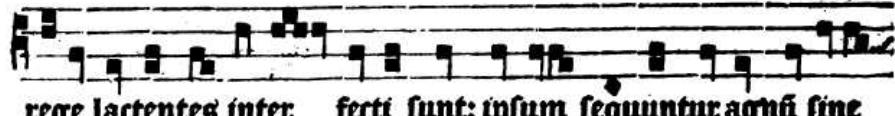
Benedicat vos omnipotens deus pater et filius et spiritus sanctus

Chor' respō. **E**ibi vero sit processio de innocentibus tunc in p̄t
deat misericordia eis memoria ante memoriam de nativitatis.
sic. Amen. tate domini cum hac antiphona sequens.

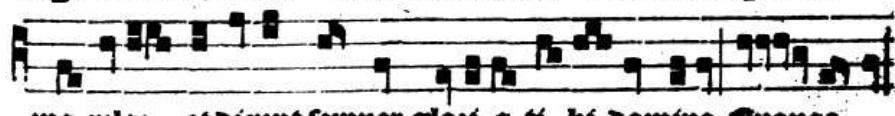
Aña.

Inocentes pro christo infantes oc ci si sunt ab initio

rege lactentes interfecti sunt: ipsum sequuntur agnū sine

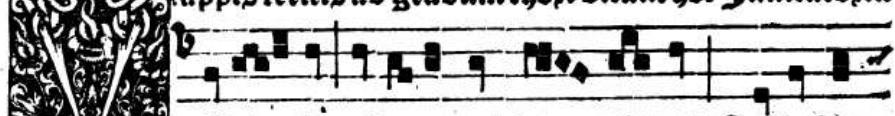

ma cula: et dicunt semper glori a ti bi domine. Euonae.

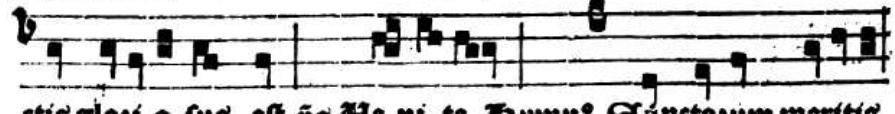
Versiculus. Letamini in domino et exultate iusti. **Q**ratio.

Deus cuius hodierna die preconium innocentis martyres non
loquedo sed moriendo confessi sunt. omnia in nobis vicioram
mala mortifica ut fidem tuam quam lingua nostra loquitur. etiam
mortibus vita fateatur. Qui cum deo patre et spiritu sancto.

Con die innocentium ad matutinas. Quattuor pueri rectores in
cappis sericis ad gradum chozi dicant hoc **I**nuitatorū

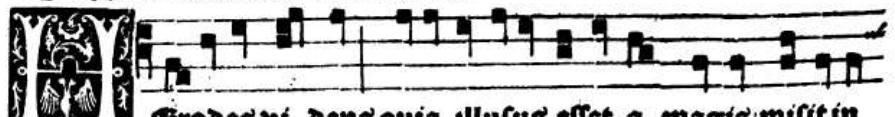

Nisi te ado remus domini num. Qui in san-

ctis glori o sus est. ps. Ge ni te. **H**ymn'. Sanctorum meritis.

Con primo nocturno Antiphona.

Erodes vi deng quia illusus esset a magis misit in

[Antiphonale-1519:78r.]

Notes.

Notes, pages 413-444.

¹ 1519:78r.

² In AS:67. 'gloriósus' is set G.F.GA.GF.F.

³ 1531:37v. has 'eo', not 'ea'. In BL-52359:46r. 'ea' is set DEFE.DC. In PEN:17r. 'Heródes' is set D.F.G.

⁴ In 1519:78v. 'suos' is set GFC.D. In AS:67. 'quibus' is set D.CB. In BL-52359:46r. 'dedit ante' is set CD.D DE.D.

⁵ AS:68. has 'occisóris'; 'gládio' is set CB.CD.DE; 'adjocabátur' is set DE.D.D.CA.B. BL-52359:46r. has 'Irridébat'; 'occisóri' is set A.C.BC.CB.

⁶ 1519:78v.

⁷ In AS:68. 'respónsum' begins BA. In BL-52359:46v. 'tempus' is set GACABAA.AG. In PEN:17v. 'divínūm' is set C.C.C.

⁸ Many non-Sarum sources have 'innocéntium' ; Bede has 'nocéntium'.

⁹ 'cunábilis', 1531:38r.

¹⁰ BL-52359:46v. has:

omnes sancti De- i cla- mant.

In BL-52359:46v. 'Deus noster' is set FFED.DFF EGFF.FE; 'audívi' is set G.GA.G. In PEN:17v. 'clamant' is set CBGA.EFACGFFDED; 'audívi' is set DG.G.GF.

¹¹ In AS:68. 'dignis' is set AGFG.DF. In 1519:79r. 'Testimónio' appears thus:

‡Testimó-ni- o

In AS:68. 'Spirítui' is set thus:

Spi- rí- tu- i

In BL-52359:46v. the third syllable of 'testimónio' is set C; 'accípiunt' is set A.G.F.E; 'réferunt' is set GA.A.A; 'Glória' is set A.G.FE; 'et' is set FGFGA; 'Spirítui' is set C.B.CDCCA.GAFGADD. In PEN:17v. 'Dignus a' is set AG.ACDCBACCA DAB\AGAGFGA. BL-52359:46v. and PEN:17v. have flats at 'innocens'. In AS:68. the final B of 'testimónio' is flat. In PEN:17v. the fourth syllable of 'testimónio' appears two notes later; 'consequúntur' and 'Spirítui' have flats.

¹² In AS:69. 'nóverant' is set G.FE.D. In BL-52359:47r. 'qui loqui' is set A AG.A.

¹³ BL-52359:47r. has an extra note, F, at 'innocens'.

¹⁴ 'fuérunt', SB:ccxxxvi.

Notes.

---

¹⁵ In AS:69. 'Hireúsalem' is set ACBCB.A.G.FGAAG; 'Víndica' is set A.GA.GFGAGEFFE. In BL-52359:47r. 'effudérunt' is set F.F.GA.AF; 'sanctórum' is set F.AFGACB,B,A; 'aquam' is set FGAF.GEGAGEFEDED; 'et' is set FD; 'erat' is set EFDDCD.DFDF; 'Dómine' is set GA.G.G. In PEN:18r. 'ságuinem' is set GA.G.G.

¹⁶ In 1519:80r. 'víndica' is set A.CACBAG.AG. In BL-52359:47r. 'eos' is set EFGFE.FDEFEF; 'quia clamant' is set D.E F.G; 'te' is set GFACBCAGFGAAG. BL-52359:47v. has 'víndica Dómine ságuinem'; 'Dómine' is set BC.C.C.

¹⁷ SB:ccxxxviii. has 'fuérunt' in error. In BL-52359:47v. 'non nóverant' is set ACBCDC CBAGAB.AG.G. In PEN:18v. 'sermóne' is set GFEFGACBACDCCBAGGFEGFGFEFG.GACAB.AG.

¹⁸ In AS:69. this antiphon appears a fourth lower, i.e. untransposed, making the interval below the finalis a whole tone. In BL-52359:47v. this antiphon appears a fourth lower; 'vivi non' is set AGF.GA A (=DCB,B.CD D). The flats appears in PEN:18v.

¹⁹ In AS:70. 'negáta sunt' is set A.AG.FE G. 1519:80v. agrees here with Penpont:18v. and BL:52359:47v. In BL-52359:47v. the first 'Lícuit' is set FGA.G.G. In PEN:18v. 'quibus' is set C.CD.

²⁰ In AS:70. and PEN:18v. 'sanctórum' is set GGF.DC.C. In BL-52359:47v. 'tuórum' is set F.EDCDF.F.

²¹ Bede Opera, Tom. VII. *Sermones Hyemales de Sanctis*, col. 314. [SB:ccxxxix.]

²² 1519:81r. Lessons vii-ix. are an abridgement of Bede's Homilia XXXVI. 'De morte pretiosa martyrum.' See *The Complete Works of Venerable Bede*. ed. Rev. J. A. Giles. London: Whittaker & Co., 184[], p. 266.

²³ AS:70. has 'inquinavérunt'. In 1519:81r. the clef is a third too high for 'digni . . . muliéribus'. In BL-52359:48r. and PEN:19r. 'albīs' is set AGAGFG.GF. In BL-52359:48r. 'quia' is set AFGACBAG.AFGACBABCBA. In PEN:18v. 'sancti' is set FGFGAAG.CAAG.

²⁴ 'certámine', SB:ccxl.

²⁵ 1531:39r. omits 'Dómine'. In AS:70. 'vivéntem' is set CD.FDFEF.ED; 'seculórum' begins F.ED. In BL-52359:48r. 'seculórum' is set F.F.EGFEFEDEFEDED; 'Dei' is set CCABCFED.DBCDCBABCBA. In 1519:81v. 'sécula' is set CDEDDEDE.DCDED.DCBCCB. 1519:81v. has 'et benedicébant vivéntem'. In BL:52359:48r. 'seculórum' begins F.F. Penpont:19r. agrees with 1519:81v.

²⁶ In AS:70; Penpont:19v. the music of the *V. Glória Patri* is the standard melody.

²⁷ 1519:82r.

²⁸ 1519:82r.

²⁹ 'imperpétuum', 1519:82r.

³⁰ In 1519:82r. 'irátus' is set G.FA.A. In BL-52359:48v. 'púeros' is set F.GA.G.

³¹ In BL-52359:48v. 'púeros' is set E.F.E.

Notes.

---

³² In AS:71. 'clamat : Víndica' is set AA.ABAF A.CB.AG; 'nostrum' is set GF.E. In 1519:82v. a C-clef appears on the third line at 'nostrum'. The guides suggest that this C-clef should be on the fourth line.

³³ 1531:39v. has 'quia'. In AS:71. and Penpont:19v. 'Sábaoth' is set D.F.ED.

³⁴ In 1519:82v 'enim sunt' is set A.G G.

³⁵ "qui", 1519:83r.

³⁶ The *V. Glória Patri* is not notated but is assumed to be sung.

³⁷ 1519:83r.

³⁸ This musical setting has been created by the editor, based on the music of the Responsory at Terce.

³⁹ 'homínibus', *Vulgata*.

⁴⁰ This musical setting has been created by the editor, based on the music of the Responsory at Terce.

⁴¹ 1519:83v.

⁴² 'beáti', 1519:83v.

⁴³ 'responsorium sequens', 1519:83v.

⁴⁴ 1531:40r. has 'assúmpte' for 'assúmpsit' and appears to have 'donátum' for 'donátus'. SP:16r. has 'rósea' for 'rúbea'. and 'Martir in te' for 'Martir vite'. In BL-52359:50v. 'domo' is set AAGFFEGF.FED.

⁴⁵ 1519:83v.

⁴⁶ In PEN:20r. 'trábea' is set AG.B,C; 'purpúrea' is set AG.B,C.C. PEN:20r. indicates the first two vocalized repetitions. In BL-52359:490v. this prose appears in a later hand; the beginning of the first vocalized repetition is indicated.

⁴⁷ 1519:84v.

⁴⁸ 1519:84v.

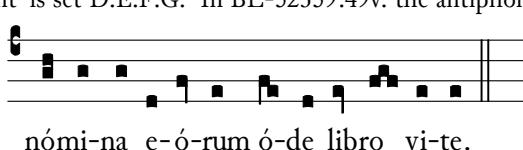
⁴⁹ In AS:72. the text has been obliterated. The music of 'filio, Quia' appears a third higher. In 1531 this folio is labelled incorrectly as 39. In PEN:21. 'pastóre' is set A.G.GFED. In AS:72. 'pacem' is set FGAGA.A. In BL-52359:49v. 'précio' is set DEF.D.D; 'plaudit' is set CAGA.A.

⁵⁰ 1519:84v. These rubrics seem redundant in view of the memories that precede the Procession for Saint Thomas, p. 430.

⁵¹ 1519:84v.

⁵² 1519:84v. omits the indications of psalm-tones for these three antiphons. In BL-52359.49v. and PEN:21. 'eas' is set A.G.

⁵³ In AS:72. 'Ambulábunt' is set D.E.F.G. In BL-52359:49v. the antiphon concludes as follows:

Notes.

---

⁵⁴ In AS:72. 'novum' is set DCDED. BL-52359:49v. and 1919:85r. have 'Cantabant'. In BL-52359:49v. 'Cantabant' is set C.BAC.BA. 1519:85r. has 'voce illorum.'